גונזה וכינור הקסמים

אגדה צ'כית

צייר וו. פלבין

לפני שנים חיה בצ'כיה אישה עניה עם בנה גונזה . הם היו עניים מאוד ובסוף החליטו שגונזה יחפש עבודה מחוץ לבית.

מאוד קשה היה לגונזה לעזוב את אמו, אך לא הייתה כל ברירה. הוא נאלץ ללכת. אמו חיבקה אותו לפני צאתו, נתנה לו שלוש אגורות וכיכר לחם.

יצא גונזה לדרך.

הוא הלך לכוון העיר הקרובה, אבל במחצית הדרך, בקצה היער, פגש בזקן עני ומסכן, שביקש נדבה. נתן לו גונזה אגורה אחת מכספו.

"קח, בבקשה, לי נשארות עוד שתי אגורות" אמר.

גונזה הלך הלאה ובסיבוב הדרך פגש עוד זקן עני, עוד יותר אומלל מקודמו. גם זה ביקש נדבה וגונזה נתן לו אגורה שניה שלו.

לא עבר גונזה צעדים אחרים, כשמולו בא זקן שלישי, מסכן ועלוב עוד יותר. אפשר היה לחשוב שכאלה, כמו פטריות, צומחים ביער.
גונזה אפילו לא חיכה שהזקן יבקש נדבה ונתן לו את האגורה האחרונה שלו. "לי עוד נשארת כיכר הלחם" חשב.

אבל הזקן הביט על גונזה ואמר "ואתה, בחור, לא הכרת אותי? הרי שלוש פעמים ביקשתי נדבה אצלך, ואתה נתת לי את האגורה האחרונה שלך. עכשיו, כפרס לטוב לבך אמלא שלוש משאלות שלך."
הופתע גונזה מאוד, והתחיל לחשוב מה אפשר לבקש מהזקן, ואם באמת דבריו דברי אמת. אבל בסוף אמר

"שמעתי כי ישנו בעולם ארנק כזה שתמיד יהיה בו כסף ולא יתרוקן לעולם. טוב יכול היה להיות לאמא שלי ולי אילו היה לנו ארנק כזה."
"אחת" אמר הזקן, ובאותו הרגע היה בידו של גונזה ארנק ובו נשמע צלצול מטבעות.
"ומה המשאלה השניה שלך?" שאל הזקן.

"כן, שמעתי שישנו בעולם רובה כזה שלא מחטיא אף פעם. אילו אפשר היה.."
"שתיים" אמר הזקן ועל כתפו של גונזה נתלה פתאום רובה. "אמור, מה המשאלה השלישית?"

"הייתי רוצה שיהיה לי כינור, אבל לא כינור רגיל, אלא כזה, שכולם ירקדו כשאנגן עליו."
"שלוש" אמר הזקן ועל כתפו השניה של גונזה הופיע כינור תלוי בחבל אדום. ועוד לפני שגונזה יוכל היה להודות לזקן, זה נעלם, כאילו לא היה אף פעם.

גונזה מיד פתח את הארנק, הוציא ממנו שתי פרוטות ובארנק הופיעו פרוטות אחרות. כשהוא כבר נוכח שהארנק פועל כפי שצריך, רצה לבדוק גם את הרובה.

גונזה רץ לבריכה וראה שם ברווז, שוחה רחוק מהחוף. מרובה רגיל לא ניתן היה לפגוע בברווז ממרחק הזה. גונזה הוריד את הרובה מהכתף, כיוון, שם אצבע על הדק ורצה לירות, כששמע פתאום קול מאחוריו.
"הי, טיפש, אתה באמת חושב שתוכל לפגוע בברווז ממרחק כזה?"

הסתובב גונזה וראה טוחן, שהתקרב אליו. הוא הכיר את הטוחן וידע כי זה אדם רע וחמדן.
"הרי ממילא אינך יודע לירות" המשיך הטוחן. גונזה לא ענה מילה אלא לחץ על ההדק.
"בוך!" נשמע קול ירי והברווז רק הניף כנפיים ושכב מת על המים.

"שלי! שלי!" צעק הטוחן ורץ להביא את הברווז.

אלא שנעצר מהר מאוד. על חוף הבריכה צמחה גדר חיה של קני סוף חדים מאוד.

אזי לקח גונזה את הכינור ביד וניגן מנגינת ריקודים. והטוחן התחיל לרקוד. הוא קפץ לתוך קני הסוף ורקד שם, כשעלי הסוף פוגעים ומכאיבים לו. "אוי! אוי! מספיק!" צעק הטוחן "תפסיק לנגן, תפסיק! אתן לך מאה זהובים, רק תפסיק!"

גונזה הפסיק לנגן. הטוחן נתן לו, באי-רצון גדול, את מאה זהובים שהטיח והלך העירה.

אבל שם הלך לשופט הראשי של העיר וסיפר שגונזה גנב לו מאה זהובים.

השופט שלח מיד שני שוטרים אל הבריכה. הם תפסו את גונזה , חיפשו, מצאו אצלו מאה זהובים והובילו אותו לכלא.

בזמנים ההם נהוג היה באותה העיר לתלות גנבים ללא משפט. לקחו מגונזה את הארנק, את הרובה ואת הכינור והובילו אותו לכיכר מרכזית.
התחיל גונזה לבקש שלפני התליה יתנו לו לנגן בפעם האחרונה בכינור שלו.

שמע זאת הטוחן והתחיל לצעוק "לא! לא! אל תתנו לו את הכינור!"

וגונזה קרא "תנו את הכינור ולו לדקה אחת!"
האנשים שעמדו בכיכר התחילו לקרוא "תנו לו לנגן!
שינגן בפעם האחרונה!"

נתנו לגונזה את הכינור. הוא התחיל לנגן ואז כל אלה שהיו בכיכר התחילו לרקוד. רקדו כולם. גם השופט הראשי, גם השוטרים, גם הטוחן הרע. הרגליים שלהם קפצו בעצמן, והם לא יכלו להפסיק. התחילו לבקש שיפסיק לנגן אבל גונזה המשיך וניגן. השופט הבטיח שישחרר אותו, אם רק יפסיק לנגן.

"שהטוחן יספר את האמת" אמר גונזה "אזי אפסיק."
הטוחן הנבזה נאלץ לספר את הכל, איך רצה לחטוף את הברווז הירוי, איך רקד ואיך הבטיח מאה זהובים לגונזו. הוא גם החזיר לגונזה את מאה הזהובים.

באותו היום חזר גונזה הביתה. מאז הוא חי עם אמא שלו באושר ובשמחה. בארנק לא חסר להם כסף, הרובה ירה בלי להחטיא ותמיד היה להם לארוחה ארנבת או ברווז..
ועל הכינור ניגן כאשר האנשים רצו לשמוח ולרקוד.